

BERGSSTATEN

Bilaga

YTTRANDE

Sid 1(3)
2018-12-03

Dnr BS 69-791-2018

m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av gruvavfallsfinansieringsutredningens betänkande *Statens gruvliga risker* (SOU 2018:59)

Er beteckning: Dnr M2018/01962/Ke

Bergsstaten har den 29 augusti 2018 mottagit rubricerat ärende för yttrande.

Bergsstaten har följande synpunkter på gruvavfallsfinansieringsutredningens betänkande.

Sammanfattning

Bergsstaten tycker att utredningen, med utgångspunkt från nuvarande system, tydligt visar på behovet av ett nytt regelverk för finansiella säkerheter avseende gruvverksamhet.

Bergsstaten instämmer i utredningens förslag att samla de principiella bestämmelserna om ekonomiska säkerheter för efterbehandling av gruvverksamhet i en ny lag kompletterad med en förordning där detaljerna i regleringarna framgår.

Bergsstaten förespråkar en översyn av behovet av övergångsbestämmelser i minerallagen och mineralförordningen.

Avsnitt 6.3 Säkerheter vid provbrytning

Provbrytning inom ramen för ett undersökningstillstånd är tillståndspliktig B-verksamhet enligt miljöprövningsförordningen och prövas av miljöprövningsdelegationen vid länsstyrelsen. Tillstånd till provbrytning kan förenas med krav på säkerhet enligt miljöbalkens regler. Bergsstaten vill påpeka att innehavaren till undersökningstillståndet kan välja storlek på den minerallagssäkerhet som ska ställas, beräkningen är inte reglerad i minerallagen, och säkerheten blir gällande om inte provning vid länsstyrelsen initieras. Det finns därmed en risk att storleken på minerallagssäkerheten inte skulle kunna täcka eventuella återställningsåtgärder efter en genomförd provbrytning, t ex stängsling av öppet schakt i avvaktan på tillstånd till gruvdrift. Mot bakgrund av detta vill Bergsstaten framhålla vikten av att minerallagssäkerheten vid provbrytning alltid viktas mot kravet på säkerhet enligt miljöbalken.

Avsnitt 6.4

Bergsstaten vill erinra om, utifrån de uppgifter som finns tillgängliga vid Bergsstaten, att det är vanligare att säkerhet enligt 4 kap. 6 § minerallagen ställs genom bankgaranti.

Utredningen har hänvisat till Naturvårdsverkets och SGUs förslag till strategi för hantering av gruvavfall (Redovisning av ett regeringsuppdrag. NV-03195-16 och SGU: 311-888/2016.) och förslaget att Bergsstatens bedömning av malmbevisningen ska inkludera avfallshanteringskostnaderna. Bergsstaten vill därför referera till sitt remissvar över Naturvårdsverkets och SGUs förslag som lyder enligt följande:

Enligt förslaget är det en brist att malmbevisningen inte innehåller prognoser av avfallshanteringens kostnader. Bergsstaten vill erinra om att den bedömning som sker avseende malmbevisningen vid prövningen av en bearbetningskoncession är en sannolikhetsbedömning. Det åvilar sökanden av en bearbetningskoncession att förete teknisk och ekonomisk utredning avseende den påträffade fyndigheten som visar att gruvdrift sannolikt är möjlig inom en period om tjugofem år. Det föreligger däremot inget krav på att sökande ska förete en strikt ekonomisk bevisning. Bergsstaten vill framhålla följande. Om malmbevisningen ska innehålla en prognos avseende estimerade avfallskostnader så måste kravet på prognosen för avfallskostnaderna arbetas in i riktlinjerna för malmbevisningen och utformas i enlighet med riktlinjerna i övrigt d v s en sannolikhetsbedömning.

Avsnitt 11.2.2 Målsättningen med säkerheterna

Löpande revidering

Om en koncessionshavare vill frånträda sin rätt för en del av koncessionsområdet måste tillståndshavaren göra en ansökan hos Bergsstaten enligt 6 kap. 2 § tredje stycket minerallagen. Ansökan om frånträdande får beviljas om återstående del av koncessionsområdet är lämplig med hänsyn till mineralfyndigheten, ändamålet med koncessionen och övriga omständigheter. Bergsstaten har inte någon skyldighet att underrätta berörda fastighets- och sakägare, myndigheter eller annan om ett beslut att bevilja frånträdande. Bergsstaten vill därför lyfta frågan om ett frånträdande av en del av koncessionsområdet anses vara en sådan förändring i gruvverksamheten som anges i 12 § andra stycket förslag till lag (0000:0000) om finansiella säkerheter för gruvverksamhet. I sådant fall åvilar det verksamhetsutövaren att snarast möjligt göra en ny beräkning av efterbehandlingskostnaderna, om beräkningsförutsättningarna i märkbar grad har förändrats, och anmäla detta till prövningsmyndigheten avseende frågan om säkerheten. I annat fall uppkommer frågan om ny bestämmelse bör införas i mineralförordningen som innebär en skyldighet för Bergsstaten att underrätta om beviljande av ett delvis frånträdande av koncessionsområde och vilka som ska underrättas om beslutet.

Avsnitt 11.7 Säkerheter enligt minerallagen

I avsnitt 11.7 anges att den nya modellen med säkerheter som utredningen föreslår ska utformas så att efterbehandlingsplanen tydligt omfattar även de förväntade framtida kostnader som minerallags säkerheten är avsedd att säkerställa. Enligt utredningen framgår detta i den nya föreslagna lagen och det bör klargöras att den som har ställt

säkerhet enligt lagen om finansiella säkerheter inte behöver ställa säkerhet enligt 4 kap. 6 § minerallagen. Av författningsförslaget i avsnitt 1.3 och författningskommentaren i avsnitt 13.3 avseende föreslagen ändring i minerallagen anges dock att säkerhet enligt 4 kap. 6 § minerallagen inte behöver ställas av koncessionshavare som är skyldiga att ställa säkerhet enligt lagen (0000:0000) om finansiella säkerheter. Bergsstaten efterfrågar ett förtydligande eftersom förslaget inte överensstämmer med författningsförslaget och författningskommentaren.

Undersökningstillstånd som omfattas av en ansökan om bearbetningskoncession gäller till dess att koncessionsansökan har prövats slutligt. Om Bergsstatens beslut att bevilja en bearbetningskoncession vinner laga kraft upphör undersökningstillståndet men tillståndshavaren kan inom ramen för bearbetningskoncessionen bedriva prospekteringsarbeten inom koncessionsområdet. När undersökningstillståndet har upphört har tidigare tillståndshavaren rätt att få säkerheten för tillståndet återbetalad. Eftersom en bearbetningskoncessions bedöms medföra betydande miljöpåverkan krävs alltid tillstånd enligt miljöbalken. Enligt utredningens förslag ska därmed säkerhet ställas enligt lagen om finansiella säkerheter för gruvverksamhet. Prospekteringsarbeten kommer således att kunna bedrivas inom koncessionsområdet utan att det finns någon säkerhet ställd enligt minerallagen 4 kap. 6 § minerallagen fram till dess att koncessionshavaren har ställt säkerhet enligt Riksgäldens beslut. Minerallagssäkerheten avser förvisso inte skador på miljön men Bergsstaten vill trots detta belysa den lucka som utredningens förslag innebär.

Avsnitt 13.2 Förslag till lag om finansiella säkerheter för gruvverksamhet

Bergsstaten anser att det behöver utredas och klargöras om övergångsbestämmelsen i punkten 4 lagen om finansiella instrument utesluter behovet av övergångsbestämmelse till 4 kap. 6 § minerallagen.

Avsnitt 13.3

Bergsstaten noterar en förmodad felskrivning, enligt författningskommentaren är tredje stycket i 4 kap. 6 § minerallagen nytt vilket rätteligen bör vara paragrafens andra stycke.

Beslut i detta ärende har fattats av bergmästare Åsa Persson efter föredragning av juristen Elinor Alfredsson.

Åsa Persson

Elinor Alfredsson